

Lastensuojelun Keskusliitto Vuosikatsaus 2013

LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

Lastensuojelun Keskusliitto

Vuosikatsaus 2013

Esipuhe	5
Rakenteet liikkeellä.....	7
Lastensuojelun Keskusliiton hallitus 2013.....	8
Talous	9
Lapsi 2018 -strategia	10
Koulutuspäivät	11
Omat tapahtumat	12
Tapahtumayhteistyö	14
Lastensuojelu	16
Ehkäisevä työ	17
Lapsen oikeudet, lapsipolitiikka ja kansainvälinen lastensuojelu	18
Emma & Elias -avustusohjelman koordinointi	21
Viestintä	22
Julkaisut	24
Henkilöstö	27
Jäsenyhteisöt	28
Neuvottelukunnat	30

Esipuhe

Vuosi 2013 on ollut Suomelle vaikea. Pitkään jatkunut taloudellinen taantuma ja samanaikaisesti käynnissä olevat laajat sosiaali- ja terveysalan sekä kuntarakenteen uudistukset ovat heijastuneet monella tavalla arkisiin toimintoihin esimerkiksi lamauttaen lasten ja perheiden palvelujen kehittämisen.

Lastensuojelun sekä lasten ja perheiden hyvinvoinnin ja palvelujen tilaa ovat arvioineet monet tahot. Sosiaali- ja terveysministeriö on selvittänyt toimivan lastensuojelun palvelujärjestelmän edellytyksiä ja valmistellut lastensuojelun laatusuosituksia. Lastensuojelun Keskusliitto osallistui keskusteluun toteuttamalla yhteistyössä Talentien kanssa lastensuojelussa työskentelevien asiantuntijoiden näkemyksiä siitä, millaisia tekoja lastensuojelun tilan kohentaminen edellyttäisi.

Valtiovarainministeriön selvityshenkilöt ovat puolestaan arvioineet, miten ehkäisevän työn keinoin voidaan vaikuttaa korjaavien palvelujen kustannusten muodostumiseen. Normiohjauksen uudistamisen prosessit kestävät lasten ja perheiden sekä palvelua toteuttavien tahojen näkökulmasta kohtuuttoman pitkään. Varhaiskasvatustalouden uudistamistyö tai lastensuojelun laatusuositusten valmisteluprosessi ovat hyviä esimerkkejä uudistamistyöstä, joka pitäisi saada valmiiksi. Näin varmistettaisiin tasalaatuisten palvelujen saatavuus kaikille lapsille ja heidän perheilleen, joita nämä sääntelyt ja suositukset koskevat.

Lastensuojelun Keskusliitto ja sen jäsenyhdistykset ovat omalla asiantuntemuksellaan olleet vahvasti mukana vuoden tapahtumissa ja käydyssä vuoropuhelussa. Vuotta 2013 voi myös pitää uuden vaikuttajahon, sosiaalisen median, läpimurtovuotena. Sosiaalisessa mediassa on vuoden aikana

käynnistynyt välillä hallitsemattomaltakin tuntuva keskustelu ja vaikuttamista, johon perinteisten toimijoiden on ollut vaikea päästä mukaan.

Lastensuojelun toimijoiden haasteena on edelleen tarkastella kriittisesti lastensuojelun toimintaa, etsiä keinoja parantaa lasten ja perheiden saamaa palvelua sekä osallistua asiantuntijapäätöksistä mediassa käytävään keskusteluun. Keskusliitto on panostanut erityisesti lastensuojelussa toimivien työntekijöiden median kanssa työskentelyyn liittyvän osaamisen lisäämiseen. Työskentelyn tuloksena julkaistiin opas, Lastensuojelu ja julkisuus.

Keskusliitto valmisteli vuoden aikana Lapsi 2018 -strategian, joka hyväksyttiin yhdistyksen syyskokouksessa. Strategia antaa paremmat mahdollisuudet suunnata työtä ja tehdä myös tarvittavia toimintaan ja resurssien suuntaamiseen liittyviä priorisointeja sekä valintoja mm. pohdittaessa jäsenyyksiä niin koti- kuin ulkomailla.

Lastensuojelun Keskusliitossa asiantuntemus on lisääntynyt. Tämä on edesauttanut merkittävästi lausuntojen ja kannanottojen huolellista valmistelua, lapsen oikeuksien sopimuksen ohjauksellisen vaikutuksen vahvistamista sekä nopeaa ja asiantuntevaa reagointia. Vuonna 2013 Lastensuojelun Keskusliitolta pyydettiin 23 lausuntoa ja lisäksi keskusliiton asiantuntijat olivat kuultavana vuoden aikana viidessä asiantuntijakuulemisessa eduskunnassa. Vaikuttamistyössä tavoitteena on siirtää painopistettä reagoivasta vaikuttamistyöstä ennakkoivaan.

Osallistujamäärältään ennätysuuret sijaishuollonpäivät järjestettiin Tampereella teemalla Samalla puolella. Sijaishuollon päivillä julkaistiin selvitys perheiden jälleenyhdistämiseen lastensuojelussa liittyvistä näkökulmista. Vuoden aikana julkaistiin

myös sijaishuoltopaikasta luvatta poistuneiden nuorten tilanteeseen liittyvä selvitys.

Kansainvälisen yhteistyön osalta merkittävää on ollut aktiivinen yhteistyö Eurochildin kanssa, jossa keskityttiin erityisesti lapsen oikeuksiin liittyvään EU-tasoiseen yhteistyöhön. Eurooppaa laajemmissa verkostoissa merkittävää yhteistyötä tehtiin käynnistettäessä Suomessa 2014 pidettävän IFCW juhlapöytäkokoukseen ja kansainvälisen seminaarin järjestämiseen liittyvät valmistelutyöt. Suomalais-venäläistä lastensuojeludialogia on jatkettu toimintavuoden aikana. Haastavaa on ollut yhteistyössä STM:n kanssa käynnistetty Suomen lastensuojelulain kääntäminen venäjäksi.

Lastensuojelun Keskusliitolla on ollut hyvät mahdollisuudet toimia niin toiminnallisesti kuin taloudellisestikin nimenomaan keskusliittona. Osaava henkilökunta, kattavat verkostot ja taloudellinen tasapaino ovat olleet hyvä taustatuki. Samoin uusi strategia, jatkuvasti päivittyvät toimintatavat ja jäsenistön kiinnostus työhön muun muassa hallituspaikkojen tavoittelussa on ollut kannustavaa.

Linnanmäen eli Lasten Päivän säätiön, RAY:n avustukset sekä hyvin hoidetut koulutustapahtumat ja erikoisaikakauslehti Lapsen Maailma ovat taanneet tarvittavat käyttövarat.

Kiitos hyvästä yhteistyöstä!

*Toiminnanjohtaja Seppo Sauro ja
ohjelmajohtaja Hanna Heinonen*

Rakenteet liikkeellä

Maailmaamme myllätään. En nyt tarkoita kansainvälisiä kriisejä, sisällissotia tai terrorismia, jotka pahimmillaan suistavat kokonaisia kansakuntia – ja sen myötä lapsisukupolvia – toivottomuuden kierteseen. Tarkoitan huomattavasti rauhanomaisempaa toimintaa, Suomen ns. sote-uudistusta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus on välttämätön. Olemme ajautuneet siihen ja hyväksyneet sen, ettei julkinen valta kykene hallitsemaan ja rahoittamaan nykyistä, hyvinvointivaltion kannalta välttämätöntä palvelurakennetta. Miksi tähän on tultu, on kysymys erikseen. Meidän pitää pohtia arvojamme, onko raha ja talous todella kaikki vai vain väline. Haluammeko kantaa yhteisvastuuta, olemmeko todella halukkaita yhteiskuntaan, jossa jokainen on oman onnensa seppä (silloin pitää johdonmukaisuuden vuoksi lopettaa perintöoikeus ja rajoittaa vanhempien tukea lapsilleen). Kestääkö moraalimme sen, ettei avuttomia auteta. Tuo menee ehkä ääriajatteluksi, mutta vähintään rajaa on syytä pohtia. Hyvinvointia ja sen ylläpitäjää, hyvinvointivaltiota ja -yhteiskuntaa tuntuvat kaikki kannattavan.

Mutta sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteita on uudistettava ja rahoitusta pohdittava. Uudistuksen tavoite on periaatteessa ja toivottavasti myös käytännössä selkeä. Kaikille halutaan taata nykyistä paremmat palvelut ja erityisesti laadukkaammin. Se on taloudellisesti täysin mahdollista, jos poliittista tahtoa on. Yhteisissä terveystalouksissa kyse on useimmiten jonojen purkamisesta eli hoitoon pääsystä. Itse hoitoa kuulee harvemmin moitittavan.

Sosiaalihuollossa ja sen myötä myös lastensuojelussa kyse on enemmän voimavaroista. Kyse on usein siitä, teemmekö oikeita asioita oikealla tavalla. Tehostamisellakin on toki rajansa. Tai toisin sanoen, tehostaminen

ei ole synonyymi mille hyvänsä säästämislle, koska talous ei ole lastensuojelussa päämäärä. Lastensuojelussa halpa ei myöskään ole itsestään selvästi halpaa. Toisaalta kaikki tiedämme, että lastensuojelun sijaishuollossa maksetaan järkyttäviä hintoja joistakin toiminnoista. Vastaus ei voi olla lapsen jättäminen suojelematta.

Sote-uudistuksen yhteydessä ei ole paljonkaan keskusteltu sen sosiaalihuoltoon ulottuvista vaikutuksista. Syitä on varmaankin ainakin kaksi: terveydenhuollosta melkein kaikilla on kokemusta tai ainakin näkemystä ja sosiaalihuolto ja erityisesti lastensuojelu koskee toisia tai lastensuojelun toimet kohdistuvat usein yhteiskunnan hiljaisiin, olosuhteittensa jo väsyttämiin.

Sote-uudistuksen pitäisi kiinnostaa myös lastensuojelun toimijoita. Pääosin sosiaalihuolto jää kunnille ja toivoa sopii, että kunnat kantavat vastuunsa ehkäisevästä ja jo sitä edeltävästä lastensuojelusta sekä lastensuojelun avohuollosta. Huostaanotoissa ja lastensuojelun sijoituksissa muutoksia tullee ja syytä onkin.

Tutustukaa asiaan sen monimutkaisuudesta huolimatta. Ottakaa kantaa asiaan sen toivottomalta näyttävästä tilanteesta huolimatta. Ratkaisu tehdään vuosikymmeniksi eivätkä ”lastensuojelulapset” – tai lapset ylipäänsä – saa joutua heitteille.

Puheenjohtaja, professori Pentti Arajärvi

Lastensuojelun Keskusliiton hallitus 2013

Puheenjohtaja Professori Pentti Arajärvi
2013–2015

Jäsenet (henkilökohtaiset varajäsenet)

Johtaja **Kim Berglund**, Perhekuntoutuskeskus
Lauste (2011–2013)
(Toiminnanjohtaja **Raili Bäck-Kiianmaa**,
Pesäpuu ry)

Johtava sosiaalityöntekijä **Satu Ellonen**, Kotkan
kaupunki (2012–2014)
(Sosiaalipalvelupäällikkö **Mari Ahlström**,
Kauniaisten kaupunki)

Varhaiskasvatusjohtaja **Satu Järvenkallas**,
Helsingin kaupunki (2013–2015)
(Toiminnanjohtaja **Tuomas Kurttila**, Suomen
Vanhempainliitto)

Toimitusjohtaja **Ritva Karinsalo**, Ensi- ja
turvakotien liitto (2013–2015)
(Pääsihteeri **Arja Sutela**, Nuorten Ystävät ry)

Toiminnanjohtaja **Kai Laitinen**,
Erityshuoltojärjestöjen liitto Ehjä ry (2011–2013)
(Hallituksen jäsen **Anna Lena Karlsson-Finne**,
Finlands Svenska Social Förbund)

Kehityspäällikkö **Markku Lehtinen**, Turun
kaupunki (2011–2013)
(Perhesosiaalityön johtaja **Minna Tynkkynen**,
Järvenpään kaupunki)

Pääsihteeri **Hanna Markkula-Kivisilta**, Pelastakaa
Lapset ry (2013–2015)
(Toiminnanjohtaja **Jari Ketola**, SOS-Lapsikylä ry)

Johtaja **Tina Mäkelä**, Suomen Uusperheellisten
Liitto (2013–2015)
(Kuntayhtymän johtaja **Jouni Nummi**, Eskoon
sosiaalipalvelujen kuntayhtymä)

Hallituksen puh. johtaja **Tero Ristimäki**,
Sosiaalialan korkeakoulutettujen
ammattijärjestö Talentia (2012–2014)
(Lastensuojelun asiantuntija **Päivi Petrelius**,
Espoon kaupunki)

Sosiaalityön johtaja **Anna Roinevirta**, Janakkalan
kunta (2012–2014)
(Toiminnanjohtaja **Pirjo Hakkarainen**,
Perhehoitoliitto ry)

Toiminnanjohtaja **Pia Sundell**,
Baranvårdsföreningen i Finland rf (2012–2014)
(Lastenkodin johtaja **Pertti Kukkonen**,
Auta Lasta ry)

Innovaatio- ja talousjohtaja **Kari Vuorinen**,
Ehkäisevä päihdetyö EHYT (2011–2013)
(Toiminnanjohtaja **Eija Heimo**, Varsinais-Suomen
Lastensuojelujärjestöt)

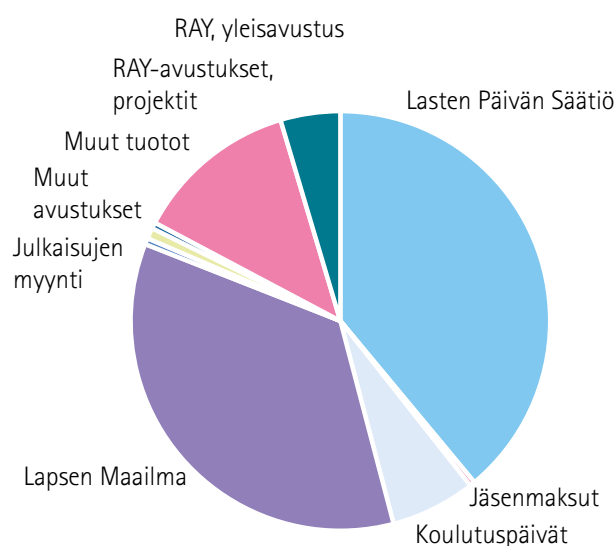
Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) edustajat:

Erikoistutkija **Tarja Heino**
(Johtaja Manu Kitinoja, Limingan koulutuskeskus,
13.5.2013 asti. Johtaja **Matti Salminen**,
Valtion koulukotitoiminnasta vastaava johtaja,
14.5.2013 alkaen)

Talous

Lastensuojelun Keskusliiton talous on ollut vakaalla pohjalla, ja sama tilanne jatkui myös vuonna 2013. Lasten Päivän Säätiön (Linnanmäki) avustus, Lapsen Maailma -lehden tulos, hyvin toimivat koulutuspäivät ja RAY:n yleisavustus muodostivat edelleen tulojen perustan. Lisäksi RAY:ltä saatu avustus Emma & Elias -projektia varten on ollut ennakkoidun mukainen.

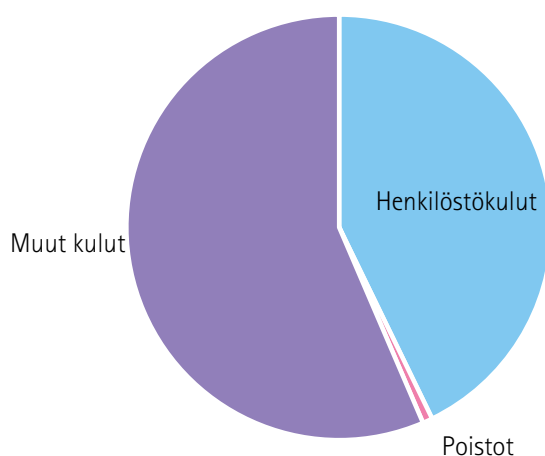
Keskusliiton kotisivu-uudistus päätettiin siirtää alkavaksi vuonna 2014. Muuten vuoden 2013 toiminta oli hyväksytyn toimintasuunnitelman mukainen. Tuottojen odotettua parempi taso ja toisaalta toimintojen rationalisointi mahdollistivat ylijäämäisen tuloksen.

Tuotot 2013

Lasten Päivän Säätiö	1 480 000
Jäsenmaksut	15 243
Koulutuspäivät	248 638
Lapsen Maailma	1 331 289
Julkaisujen myynti	18 087
Muut avustukset	31 844
Muut tuotot	17 965
RAY-avustukset, projektit	479 973
RAY, yleisavustus	175 000

Tuotot yhteensä 3 798 039

Kulut 2013

Henkilöstökulut	1 535 065
Poistot	27 043
Muut kulut	2 024 625

Kulut yhteensä 3 586 733

Lapsi 2018 -strategia

Lastensuojelun Keskusliitto on päivittänyt strategiansa. Strategiasta haluttiin käytännön toimintaa ja työtä tukeva linjaus, joka linkittää Lastensuojelun Keskusliiton päätökset ja operatiivisen toiminnan saumattomasti toisiinsa. Strategian laatimisessa hyödynnettiin laajasti jäsenyhteisöjen ja muiden sidosryhmien näkemyksiä keskusliitosta.

Lapsi 2018 -strategia tavoittelee yhteiskunnassa tilannetta, jossa lasten tarpeet on aidosti asetettu etusijalle päätöksenteossa. Tämä edellyttää lasten suojelun kehittämistä ja yhteistoiminnan edistämistä alalla toimivien järjestöjen ja muiden yhteisöjen kesken. Yhteistyön kehittäminen myös edellä mainittujen toimijoiden sekä kuntien ja valtion viranomaisten välillä on edellytys lapsen oikeuksien täysimääräiselle toteutumiselle yhteiskunnassamme.

Lastensuojelun Keskusliitto pyrkii toiminnallaan varmistamaan, että lapsella on oikeus olla lapsi ja että lapset saavat yh-

teiskunnassa tarvitsemansa suojelun omista lähtökohdistaan riippumatta. Usein tämä tarkoittaa heikoimmassa asemassa olevien näkemistä ja heidän äänensä kuuluviin saamista. Keskusliiton tehtävänä on varmistaa, että lapsen oikeudet toteutuvat.

Keskusliitossa nähdään tärkeänä, että lapsen painoarvo lisääntyy kaikessa päätöksenteossa. Lasten ja perheiden asiat on saatava strategisesti tärkeiden asioiden agendalle. Poliittiset päätökset ovat liian lyhytnäköisiä ja toimenpiteiden vaikuttavuus liian vaatimatonta.

Lapsen aktiivinen rooli yhteiskunnassa liittyy läheisesti lapsen painoarvon lisääntymiseen, tulevaisuuden mahdollisuuksien luomiseen ja esimerkiksi lapsen aidon osallisuuden toteutumiseen. Lasta tulee kuulla, mutta kuullulla asialla on myös oltava vaikutusta. Lasten tulee olla selkeästi näkyvä osa yhteiskuntaamme.

Koulutuspäivät

Lasten suojelun kesäpäivät

11.–12.6.13, Satakunnan ammattikorkeakoulu, Pori

Arki muutoksessa – Mahdollisuus perheessä -teema johdatti noin 200 osallistujaa tarkastelemaan perheen merkitystä lapsen hyvinvoinnin tukemisessa ja lisäämisessä. Muutuva arki ja toimintaympäristö luovat sekä uusia mahdollisuuksia että haasteita lapsiperheille. Lapsi- ja perheammattilaisten sekä perheiden palvelujärjestelmän on taivuttava myös muuttuviin perhe- ja läheissuhteisiin. Kesäpäivillä tutustuttiin myös länsisuomalaiseen lasten suojelun osaamiseen. Lisäksi keskusteltiin osallisuudesta, perheiden voimavarojen hyödyntämisestä ja perheiden tukemisen keinoista.

Kesäpäivien seminaari aiheita olivat:

- taloudellinen eriarvoisuus ja köyhyys lapsiperheissä
- isovanhempien merkitys
- adoptio ja sijaishuolto eri toimijoiden kokemina.

Neljännet lasten suojelun kesäpäivät järjestettiin yhteistyössä Satakunnan ammattikorkeakoulun, Porin ja Rauman kaupunkien sekä Pikassos Oy:n kanssa. Kesäpäivät on alueellinen tapahtuma, jossa on mahdollista vahvistaa osaamista ajankohtaisella tiedolla, verkostoitua ja vaihtaa ajatuksia muiden alan toimijoiden kanssa.

Valtakunnalliset sijaishuollon päivät

1.–2.10.2013, Tampere-talo, Tampere

Sijaishuollon päivien teema kutsui osallistujat asettumaan samalle puolelle, lapsen puolelle. Päivien alustukset ja seminaarit johdattelivat pohtimaan ja keskustelemaan, miten lapsen puolelle asettuminen on samalla kauaskatseisesti tulevaisuuteen suuntaamista.

Sijaishuollossa oleville lapsille tulee järjestää parasta mahdollista huolenpitoa sekä sellainen lapsuus ja nuoruus, josta on hyvä ponnistaa aikuisuuteen. Tämä edellyttää muun muassa sitä, että pysähdymme kuuntelemaan lasta ja hänen näkemyksiään sijaishuollosta ja varmistamme laadukkaat sijaishuollon palvelut lapsen edun mukaisesti valikoidussa sijaishuoltopaikassa. Muutosten mahdollisuus syntyy usein yhteisistä näkemyksistä ja yhteisestä toiminnasta: yksin tekemisestä luopuminen edistää myös lastensuojelussa toimivien asiantuntijoiden hyvinvointia ja työssä jaksamista.

Omat tapahtumat

Sijaishuollon päivien seminaari aiheita olivat:

- lapsen etu sijaishuollon valinnoissa
- suunnitelmallisuus suojelee lasta – valvonta sijaishuollon tukena
- yhteistyö median kanssa – lastensuojelu ja julkisuus
- läheisverkostojen kanssa työskentely
- miten osallistamme lastensuojelulapsia ja -nuoret päätöksentekoon ja omiin asioihinsa.

Tampere-talo tarjosi paikalla olleille 1 067 sijaishuollon ja lastensuojelun asiantuntijalle avarat ja toimivat puitteet. Päivät järjestettiin yhteistyössä Tampereen kaupungin kanssa.

Nuorten foorumi – ”Samalla puolella, eri puolella ja joka puolella”

Sijaishuollon päivien yhteydessä järjestettiin 15–21-vuotiaille lastensuojelun asiakkaille tarkoitettu Nuorten foorumi. Paikalla oli ennätysellinen määrä osallistujia, yhteensä 44 nuorta eri puolelta Suomea. Foorumissa käsiteltiin mm. tekijöitä, jotka aiheuttavat nuorille turvallisuuden ja turvattomuuden kokemuksia. Foorumi avattiin ensimmäistä kertaa tunniksi myös ulkopuolisille ammattilaisille ja vaikuttajille. Heidän ja nuorten yhteisen työryhmätyöskentelyn tuotoksena syntyi osallisuuspyörä, jonka yksittäiset pinnat sisälsivät eväitä nuorten osallisuuden vahvistamiseen elämän eri osa-alueilla. Nuorten foorumin järjestivät Helsingin kaupungin nuoret kehittäjät, Pesäpuu ry:n Selviytyjät-tiimi, Tampereen kaupungin sijais- ja jälkihuollon sosiaaliasema sekä Lastensuojelun Keskusliitto.

Maailman sosiaalisen oikeudenmukaisuuden päivä

20.2.2013

Lastensuojelun Keskusliitto järjesti tiloissaan YK:n sosiaalisen oikeudenmukaisuuden päivänä pyöreän pöydän keskustelun teemasta Maahanmuuttajalapsen asema, oikeudet ja suojeleminen. Tilaisuudessa kartoitettiin maahanmuuttajalasten asemaan liittyviä epäkohtia ja nostettiin esille teemoja vaikuttamis- ja kehittämistoimintaa varten.

Hatka-seminaari

3.4.2013, Helsinki

Hatkaamista eli lastensuojelulaitoksista karkkaamista käsiteltiin puolen päivän pituisessa seminaarissa, jonka yhteydessä julkaistiin Hatkassa – Selvitys nuorten luvattomista poissaoloista ja sijaishuoltopaikkojen käytännöistä.

Edustaja lapsen edun ja osallisuuden turvaajana –koulutustilaisuus

19.12.2013, Helsinki

Koulutustilaisuus kokosi yhteen eri toimijoita pohtimaan edustajajärjestelmän tilaa ja tulevaisuutta. Edustajille järjestettiin työpaja, jossa tarkasteltiin edustajan työtä eurooppalaisten laatukriteerien valossa. Kouluttajana toimi yhteiseurooppalaisen hankkeen hollantilainen koordinaattori.

Hatkass

Tapatumayhteistyö

Lapsiköyhyys hyvinvointivaltiossa – Mistä pienet ja suuret keinot sen estämiseksi?

22.1.2013 Hanasaari – ruotsalais-
suomalainen kulttuurikeskus, Espoo

Iltapäiväseminaari käsitteli taloudellista epätasa-arvoa ja sen kasvua: yhä useampi lapsi ja nuori Suomessa ja Ruotsissa elää suhteellisen köyhyysrajan alapuolella. Köyhyyden on osoitettu olevan suorassa suhteessa terveys- ja hyvinvointikäyttäytymiseen. Nämä tekijät vaarantavat lapsen kasvun ja kehityksen heijastuen monella tavalla myös myöhempään elämään. Huostaanotot, mielenterveyden ongelmat, rikollisuus, kouluttamattomuus sekä toimeentulovaikeudet ovat tyypillisiä lapsille, joiden vanhemmat ovat olleet pitkään toimeentulotuen varassa.

Kunnallinen lastensuojeluteko -palkinto

21.3.2013

Lastensuojelun Keskusliitto, Kuntaliitto ja Huoltaja-säätiö nostavat esiin kunnissa tehtävää hyvää kehittämistyötä sekä hyviä käytäntöjä palkitsemalla hyvän kunnallisen lastensuojeluteon. Ensimmäistä kertaa jaetun palkinnon sai Imatran kaupungin hyvinvointineuvola. Palkinnon saajan valitsi Lastensuojelun Keskusliiton puheenjohtaja Pentti Arajärvi.

P4Y HelsinkiDAY

20.4.2013

Lastensuojelun Keskusliitossa vieraili noin 30 sijaishuollon kokenutta nuorta osana Power4Youth -koulutusta. Vieraat saivat pika-kurssin keskusliiton toiminnasta ja suomalaisesta lastensuojelusta. Helsingin Nuoret kehittäjät kuvasivat myös toimintaansa ja näyttivät upean videon nuorten kuulluksi tulemisesta. Esitysten aikana tuli esille ”systeemin” (lainsäädännön yms. ohjauskäytäntöjen) ja ruohonjuuritason kohtamattomuus. Eurooppalaiset nuoret jakoivat tämän kokemuksen. Toisaalta taas suomalainen lastensuojelu sai kiitosta sijoitettujen nuorten mukaan ottamisesta lastensuojelun kehittämistyöhön sekä paikallisella että valtakunnallisella tasolla.

Miten lastensuojelu tukee vammaisten perheitä?

1.11.2013 Hanasaari – ruotsalais-suomalainen kulttuurikeskus, Espoo

Iltapäiväseminaarissa tarkasteltiin Suomen ja Ruotsin lastensuojelun nykytilaa vammaisten lasten perheiden näkökulmasta hahmottaen yhteisiä haasteita sekä ratkaisuja. Käsiteltäviä kysymyksiä olivat mm. lastensuojelupalvelut vammaisten lasten perheille niin asiakkaan, kunnan kuin lapsen oikeuksienkin näkökulmasta, ennakoiva lastensuojelutyö vammaisten lasten perheiden voimavarana ja mitä tapahtuu, kun ehkäisevät lastensuojelupalvelut eivät riitä.

Lapsen oikeuksien päivän juhla

20.11.2013 Näkövammaisten Keskusliiton Iiris-keskus

Lastensuojelun Keskusliitto koordinoi yhdessä lapsiasiavaltuutetun kanssa Lapsen oikeuksien kansallista viestintäverkostoa ja keskusliiton edustaja toimi verkoston puheenjohtajana. Verkosto vastaa Lapsen oikeuksien päivän viestintäyhteistyön käytännön toimenpiteistä. Koska vuoden 2013 Lapsen oikeuksien päivän teemana oli vammaisten lasten oikeudet, verkoston toiminnassa oli mukana useita eri vammaisjärjestöjä. Verkosto järjesti Näkövammaisten Keskusliiton Iiris-keskuksessa Lapsen oikeuksien päivän juhlan lapsille ja perheille. Keskusliitto tuotti yhdessä verkoston toimijoiden kanssa Luota mun vahvuuksiin! -esitteen.

Keskusliitto vastasi Lapsen oikeuksien päivän media- ja verkkoviestinnästä ja liputuskampanjasta Lapsen oikeuksien päivän saamiseksi viralliseksi liputuspäiväksi yhteistyössä lapsiasiavaltuutetun toimiston kanssa.

Lastensuojelu

Vuotta 2013 sävyttivät lastensuojelun tilaa selvittäneiden työryhmien työskentely sekä työryhmien kuulemisiin tai käytyyn dialogiin osallistuminen. Lastensuojelun näkökulmasta erityisen merkittävä oli Toimiva lastensuojelu -työryhmän selvitystyö, jonka alatyöryhmänä toimineeseen laatusuositus-työryhmään keskusliiton edustaja osallistui. Lisäksi keskusliitto oli aktiivisessa dialogissa valtiovarainministeriön selvityshenkilöiden arviointityössä. Siinä tarkasteltiin perheitä ja lapsia tukevia palveluja sosiaalisina investointeina, joihin panostamalla voidaan välttää suurempia julkisia kustannuksia korjaavista toimenpiteistä.

Lastensuojelulain kääntäminen venäjäksi

Keskusliiton aloitteesta Suomen lastensuojelulaki käännettiin venäjän kielelle yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Käännöstoimiston tekemää käännöstä työstettiin työryhmässä, johon osallistuivat keskusliiton, sosiaali- ja terveysministeriön,

ulkoasiainministeriön sekä Merikratos Oy:n asiantuntijat. Työ valmistuu vuoden 2014 alussa.

Lastensuojelun neuvottelukunta

Lastensuojelun neuvottelukunta kokoontui neljä kertaa. Kokouksissa teemoja olivat lastensuojelu ja media, suomalais-venäläiset lastensuojelukiistat, yhteistutkiminen sosiaalitaloudessa, Emma & Elias -ohjelma, vankiperheiden lapsi- ja perhetyön koordinointi, hatkaaminen eli nuorten luvattomat pois- saolot sijaishuoltapaikoista, Kunnallisten lastensuojelupalvelujen valtakunnallinen valvontaohjelma 2013–2014, Toimiva lastensuojelu -selvitysryhmän loppuraportti ja lastensuojelun laatusuositus-työryhmän esitys, Lapset, nuoret ja perheet satavuotiaassa Suomessa (2013–2017) -ohjelma, sekä lastensuojelun ja nuorisopsykiatrian rajapinnat. Lisäksi kokouksissa informoitiin lastensuojelualan uusista julkaisuista sekä kotimaisista ja ulkomaisista tilaisuuksista.

Ehkäisevä työ

Lapsiperheiden taloudellisista tuista, perhevapaajärjestelmistä ja päivähoitopalveluista käytiin runsasta lapsi- ja perhepoliittista keskustelua. Työn ja perhe-elämän yhteensovittamisen teema korostui keskusteluissa. Lastensuojelun Keskusliitto korosti, että perhe-etuuksia kehitettäessä tulee ottaa huomioon lapsen ja perheen näkökulma. Perheiden tilanteet eroavat toisistaan ja tämä perhetilanteiden moninaisuus tulee huomioida myös työn ja perhe-elämän yhteensovittamista koskevassa päätöksenteossa.

Keskusliitto seurasi varhaiskasvatustalainsäädännön valmistelutyötä ja otti kantaa sen sisältöihin ja esille nostettuihin asioihin. Varhaiskasvatustalainsäädäntö ja sen uudistaminen oli vahvasti esillä myös Lastensuojelun Keskusliiton alla toimivan Suomen OMEP-toimikunnan työssä.

Lastensuojelun Keskusliitto osallistui Kuntaliiton käynnistämään keskusteluun vanhemmuuden tuen mallien (Föräldrastöd Norden) levittämisestä yhtenäisesti Suomeen. Keskusliitto oli mukana työryhmässä, jossa pohdittiin, ideoitiin ja suunniteltiin yhteistä etenemistä vanhemmuuden tuen mallien käyttöönottamiseksi Suomessa. Työskentely jatkuu vuonna 2014.

Keskusliitto oli mukana yhteistyökumppanina ITLAn Sata varhaista askelta -pilotit varhaisen tuen kartoittamisesta ennen koulun alkua osaohjelmakokonaisuudessa (2013–2017). Ohjelmakokonaisuuden tavoitteena on selvittää, miten varhaiskasvatustalinsäädäntöä olevien lasten ja heidän perheidensä hyvinvoinnista ja tuen tarpeista voisi saada nykyistä paremmin tietoa ja miten alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä hyvinvointia voidaan tukea.

Ehkäisevän työn neuvottelukunta

Ehkäisevän työn neuvottelukunta kokoon-tui vuoden aikana neljä kertaa. Kokouksissa teemoina olivat:

- varhaiskasvatustalinsäädännön uudistaminen erityisesti ehkäisevän lastensuojelun näkökulmasta
- nuorten syrjäytyminen - tilastotietoa sekä käytännön kokemuksista nuorisoiäisten hyvinvoinnin tukemisesta
- vanhemmuuden tukeminen – miten se näyttäytyy kuntatasolla (Vantaan kyselyn tulosten valossa), millaisia haasteita erityisesti isät kohtaavat ja miten sitä voidaan tukea myös nettipalvelun kautta
- tyttö- ja poikaerityinen nuorisotyö.

Lapsen oikeudet, lapsipolitiikka ja kansainvälinen lastensuojelu

Yhdenvertaisuus- ja syrjäytäkysymykset olivat kantavana teemana lapsen oikeuksien, lapsipolitiikan ja kansainvälisen lastensuojelun kysymyksissä. Erityisesti nostettiin esille vähemmistöihin (esim. maahanmuuttajataustaiset lapset, ihmiskaupan lapsiuhrit, ns. paperittomat lapset ja kielivähemmistöihin kuuluvat lapset) kuuluvien lasten oikeudet sekä vammaisten lasten oikeudet.

Vammaisten lasten oikeuksiin liittyvää yhteistyötä tehtiin aktiivisesti eri vammaisjärjestöjen kanssa. Toinen tärkeä näkökulmana oli lapsen oikeuksien toteutuminen kansainvälisten ihmisoikeussopimusten, etenkin YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen, mukaisesti. Keskeisessä asemassa oli myös Euroopan neuvoston lapsityön merkitys Suomelle.

Lastensuojelun Keskusliitto teki tiivistä yhteistyötä lapsiasiavaltuutetun kanssa liittyen Euroopan neuvoston ja EU:n lapsityöhön vaikuttamisessa. Keskusliiton työntekijä toimi lapsiasianeuvottelukunnan sihteerinä ja keskusliiton edustaja osallistui Lapsiasianeuvottelukunnan Lapsen oikeuksien viestinnän ja kansainvälisten asioiden jaoston toimintaan.

Keskusliitto toimi useissa verkostoissa, joiden tavoitteena oli parantaa lasten ja perheiden yhdenvertaista kohtelua sekä lisätä tietoa käytettävistä olevista palveluista. Merkittävä yhteistyöverkoston kanssa tehty aloite oli esitys ensitiedon antamisesta osana Käypä hoito -suositusta. Ensitietoa koskeva aloite annettiin Suomen Lastenlääkäriyhdistykselle sekä Suomalainen Lääkäriseura

Duodecimin Käypä hoito -johtoryhmälle. Ensitiedon antaminen toteutuu maassamme laadullisesti ja alueellisesti epätasa-arvoisesti, joten tarvitaan valtakunnallinen suositus ja siihen perustuva yhtenäinen kansallinen käytäntö ensitiedon antamiseen.

Keskusliiton asiantuntijat osallistuivat myös mm. pohjoismaisten lapsiasiavaltuutettujen tapaamiseen sekä ihmisoikeustoimijoiden paneeliin sekä kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukuntaan.

Lapsen oikeudet ja kansainvälinen lastensuojeluneuvottelukunta

Toimialaan liittyvä Lastensuojelun Keskusliiton Lapsen oikeudet ja kansainvälinen lastensuojelu -neuvottelukunta kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Neuvottelukunnan kokousten teemat olivat:

- romanilapset Suomessa
- suomenruotsalaisten lasten oikeudet kielellisten oikeuksien valossa
- ajankohtaiskatsaus lapsiköyhyydestä Suomessa
- YK:n vuosituhtavaroitteiden jälkeiset tavoitteet (POST 2015 -agenda)
- paperittomat lapset ja ihmisoikeudet
- maahanmuuttajataustaisten lasten ja -nuorten terveys ja hyvinvointi
- EN:n lapsen oikeuksien strategian merkitys lasten suojelulle Euroopassa ja Suomessa
- UPR – Suomen ihmisoikeustilanne YK:n tarkastelussa
- YK:n yleissopimus lasten oikeuksista – ajankohtaista.

Kansainvälinen yhteistyö

IFCW

Lastensuojelun Keskusliiton toiminnanjohtaja Seppo Sauro toimi IFCW (International Forum for Child Welfare) varapresidenttinä. Verkoston 25-vuotista taivalta juhlistetaan kesäkuussa 2014 Helsingissä pidettävän WorldForumin yhteydessä. Juhlatapahtuman valmistelut käynnistettiin vuonna 2013 tiiviissä yhteistyössä IFCW:n hallituksen kanssa.

Eurochild

Lastensuojelun Keskusliiton ohjelmajohtaja Hanna Heinonen on Eurochildin hallituksen jäsen. Hallituksen agendalla ovat kuluneen vuoden aikana olleet mm. Kreikan EU-puheenjohtajuuskauteen valmistautuminen lapsiasioiden näkökulmasta, lasten osallisuuden vahvistamiseen liittyvät toimenpiteet, lapsiköyhyysasiat, lapsivaikutusten arviointi, laitosten purkamiseen liittyvät keskustelut ja toimenpiteet sekä lapsen oikeuksien sopimuksen toteutumisen tilaan liittyvät asiat.

Keskusliiton edustajat osallistuivat myös Eurochildin Policy Steering Groupin (PSG) toimintaan. PSG on keskeinen kansallisen ja eurooppalaisen vaikuttamistyön väylä. Keskusliitto valittiin Eurochildin kansalliseksi verkostokumppaniksi. Verkostokumppaneiden avulla tavoitellaan lapsipolitiikkaan liittyvien asioiden edistämistä sekä kansallisella että EU:n tasolla.

Varhaiskasvatuksen yhteistyö – Suomen OMEP-toimikunta

OMEP-toimikunnan kokoonpano uudistui vuoden 2013 alussa, kun uutena puheenjohtajana aloitti Helsingin kaupungin varhaiskasvatusjohtaja ja Lastensuojelun Keskusliiton hallituksen jäsen Satu Järvenkallas. Uuden puheenjohtajan johdolla pyrittiin kehittämään Suomen OMEP-toimikunnan toimintaa ja parantamaan sen tunnettuutta Suomessa. Tunnettuutta lisättiin muun muassa tiedottamalla järjestöstä ja markkinoimalla aktiivisesti kesällä 2014 Irlannissa järjestettävää OMEPin maailmankonferenssia. Tavoitteena on saada Suomesta delegaatio kasaan. Vuoden lopulla aloitettiin myös vuoden 2014 maaliskuussa järjestettävän Tulevaisuuden varhaiskasvatus -seminaarin suunnittelutyö.

FICE

Lastensuojelun Keskusliiton edustajat osallistuivat FICE:n yleiskokoukseen, konferenssiin ja kongresseihin sekä liittoneuvoston kokouksiin. Konferenssin työpajassa keskusliiton edustajat esittelivät selvitystä nuorten luvattomista poissaoloista ja sijaishuoltopaikkojen käytännöistä (Running Away from Residential Care – the Finnish Case). Keskusliitto organisoii kahdeksanhenkisen delegaation seminaari- ja tutustumismatkan Romaniaan (16–20.10). Vierailua isännöi FICE-Romania, jonka kanssa on harjoitettu kahdenvälistä delegaationvaihtoa usean vuoden ajan.

Eesti Lastekaitse liit

Lastensuojelun Keskusliiton edustajat vierailivat Tallinnassa tutustumassa sisarjärjestönsä Eesti Lastekaitse liitin toimintaan ja ajankohtaisiin hankkeisiin. Keskusliiton edustajat osallistuivat myös liiton 25-vuotisjuhlallisuuksiin Tallinnassa lokakuussa. Lastekaitse Liitin henkilökunta ja luottamushenkilöt vierailivat keskusliitossa joulukuussa.

Karjala-yhteistyö

Vuoden 2013 lähialueyhteistyöhön ei saatu ulkopuolista rahoitusta. Aikaisemmin käynnistettyä yhteistyötä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmien ja hyvinvointi-indikaattorien kehittämiseksi kuitenkin jatkettiin konsultoimalla niitä työstävää Petroskoin kaupungin ja järjestöjen työryhmää.

Yhteistyöhön nivellettiin karjalaisten yhteistyökumppanien Suomeen ja Norjaan maaliskuussa tekemä opintomatka, joka rahoitettiin Pohjoismaiden ministerineuvoston hankeavustuksen turvin ja jonka koordinoinnista huolehti Lastensuojelun Keskusliitto.

Keskusliiton edustaja osallistui hankkeen päätösseminaariin Petroskoissa kesäkuussa sekä tuotti aineistoa sen puitteissa julkaistuun kirjaan. Keskusliiton edustaja osallistui myös Petroskoin lastenkoti n:o 4:ssä toimivan tukihenkilökeskuksen yksivuotis-seminaariin lokakuussa sekä jälkihuoltoa käsitelleeseen seminaariin joulukuussa. Joulukuussa suunniteltiin myös uutta hanketta laitoksista itsenäiseen elämään siirtyvien nuorten äitien ja raskaana olevien naisten tukijärjestelmän luomiseksi. Kolmivuotiseksi suunnitellulle hankkeelle haetaan ulkopuolista rahoitusta.

Euroopan Unionin perusoikeusvirasto

Keskusliitto teki yhteistyötä myös Euroopan Unionin Perusoikeusviraston kanssa. Viraston aloitteesta keskusliitto laati selvityksen siitä, miten edustajajärjestelmä toimii alaikäisen ihmiskaupan uhrin kohdalla.

Muu yhteistyö

Yhteistyötä ilman huoltajaa tulleiden lasten asioissa jatkettiin eurooppalaisen SCEP-verkoston (Separated Children in Europe Programme) kanssa.

Keskusliitossa vieraili useita kansainvälisiä asiantuntijaryhmiä tutustumassa yleisesti Suomen lasten ja perheiden palvelujärjestelmään sekä erityisesti keskusliiton toimintaan. Keskusliiton edustajat osallistuivat kutsuttuina mm. Tsherepovetsissa järjestettyyn kansainväliseen konferenssiin sekä 11. Itämeren maiden kansalaisjärjestöfoorumiin Pietarissa 16–17.4. Keskusliiton edustajat vierailivat Viron Sosiaaliministeriössä kesäkuussa keskustelemassa Viron ja Suomen yhteistyöstä liittyen erityisesti lastensuojelukysymyksiin.

Emma & Elias -avustushjelman koordinointi

RAY:n rahoittaman Emma & Elias -ohjelman (2012–2017) päämääränä on edistää lasten ja heidän perheidensä terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia. Ohjelman avulla halutaan löytää, vahvistaa ja monipuolistaa yleishyödyllisille järjestöille soveltuvia toimintatapoja lasten ja heidän perheidensä terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Ohjelmassa keskitytään yläkouluikäisten ja sitä nuorempien lasten kasvuolosuhteiden parantamiseen.

Ohjelmaan valittavien toimintojen ja hankkeiden avustuspäätösten valmistelusta ja muista avustusten käyttöön, maksatukseen, valvontaan ja seurantaan liittyvistä asioista vastaa RAY:n avustusosasto. Ohjelman toiminnallisesta koordinaatiosta vastaa Lastensuojelun Keskusliitto.

Koordinaatiolla pyritään tukemaan Emma & Elias -ohjelman tavoitteiden mukaista järjestöjen kehittämistyötä.

Vuonna 2013 järjestettiin kaikille ohjelman 11 uudelle hankkeelle aloitustapaamiset ja jo mukana oleville (13 hanketta) kehittämistapaamiset. Lisäksi hankkeita ja toimintoja tavattiin niiden tarpeen mukaan.

Hankeverkostolle järjestettiin kolme yhteistä tapaamista Sosiaalialan asiantuntijapäivien ja Keskusliiton Porin ja Tampereen koulutuspäivien yhteydessä. Tapaamisten teemoina olivat keskinäinen tutustuminen ja teemaryhmätyöskentely, juurruttaminen sekä hyvät ja vähemmän toimivat käytännöt. Lisäksi järjestettiin arviointipäivät marraskuussa Espoossa. Alueellisia verkostotapaamisia järjestettiin Jyväskylässä, Helsingissä ja Turussa.

Emma & Elias -ohjelma hankkeineen osallistui useisiin erilaisiin sosiaali- ja terveystieteiden tapahtumiin. Niitä olivat Sosiaalialan asiantuntijapäivät, Lapsi-messut, TerveSos 2013, Valtakunnalliset neuvolapäivät ja KEOS 2013. Emmaelias.fi-nettisivut, FB ja uutiskirje toimivat keskeisenä sisäisen ja ulkoisen viestinnän kanavana. Järjestöjä tuettiin niiden oman toiminnan ja tapahtumien tiedottamisessa. Hankkeiden arviointia tuettiin konsultoinnilla ja koulutuksella. Ohjelman tutkimussuunnitelma valmistui ja tutkimus käynnistyi.

Viestintä

Vuotta 2013 määrittä vilkas julkinen keskustelu lastensuojelusta. Keskusliitto pääsi keskusteluihin hyvin mukaan ja pystyi reagoimaan nopeasti esille nousseisiin aiheisiin. Omien selvitysten kautta tehtiin useita keskustelun avauksia. Mediaosumia saatiin 245 kappaletta. Eniten julkisuutta sai keskusliiton selvitysten julkaiseminen ja eniten äänessä olivat toiminnanjohtaja ja ohjelma-johtaja.

Tiedotusvälineiltä tuli vuoden aikana noin 80 yhteydenottoa. Niihin kaikkiin vastattiin antamalla haastatteluita, tarjoamalla taustatietoja tai etsimällä muita haastateltavia. Noin puolet yhteydenotoista liittyi keskusliiton mediaviestintään ja noin puolet oli yhteydenottoja median aloitteesta.

Vuonna 2013 julkaistiin 15 omaa lehdistötiedotetta, useita yhteistiedotteita yhteistyökumppaneidemme kanssa ja järjestettiin neljä tiedotustilaisuutta. Omista lehdistötiedotteista 14 ylitti uutiskynnyksen. Vuonna 2013 julkaistiin myös 37 blogi-kirjoitusta, 25 verkkouutista, 20 jäsentiedotetta ja 44 Postia kentältä -uutiskirjettä.

Viestintää tehostettiin vuonna 2013 hyödyntämällä entistä enemmän sosiaalisen median kanavia. Lastensuojelun Keskusliiton Twitter-profiilia hyödynnettiin erityisesti vaikuttamis- ja mediaviestinnässä ja nyt noin puoli vuotta aktiivisesti käytössä olleella Twitter-tilillä on yli 600 seuraajaa. Koulutuspäivien markkinointi- ja tiedotuskanavaksi otettiin käyttöön oma Facebook-profiili.

Tiedotustoimikunta kokoontui vuoden aikana viisi kertaa ja järjesti toimittajien aamukahvilaisuuden. Tiedotustoimikunta tuotti yhteistyössä Viestinnän Keskusliiton, Terveystieteiden ja hyvinvoinninlaitoksen, Journalistiliiton ja Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestön kanssa oppaan Las-

tensuojelu ja julkisuus – opas lastensuojelun ammattilaisille median kohtaamiseen.

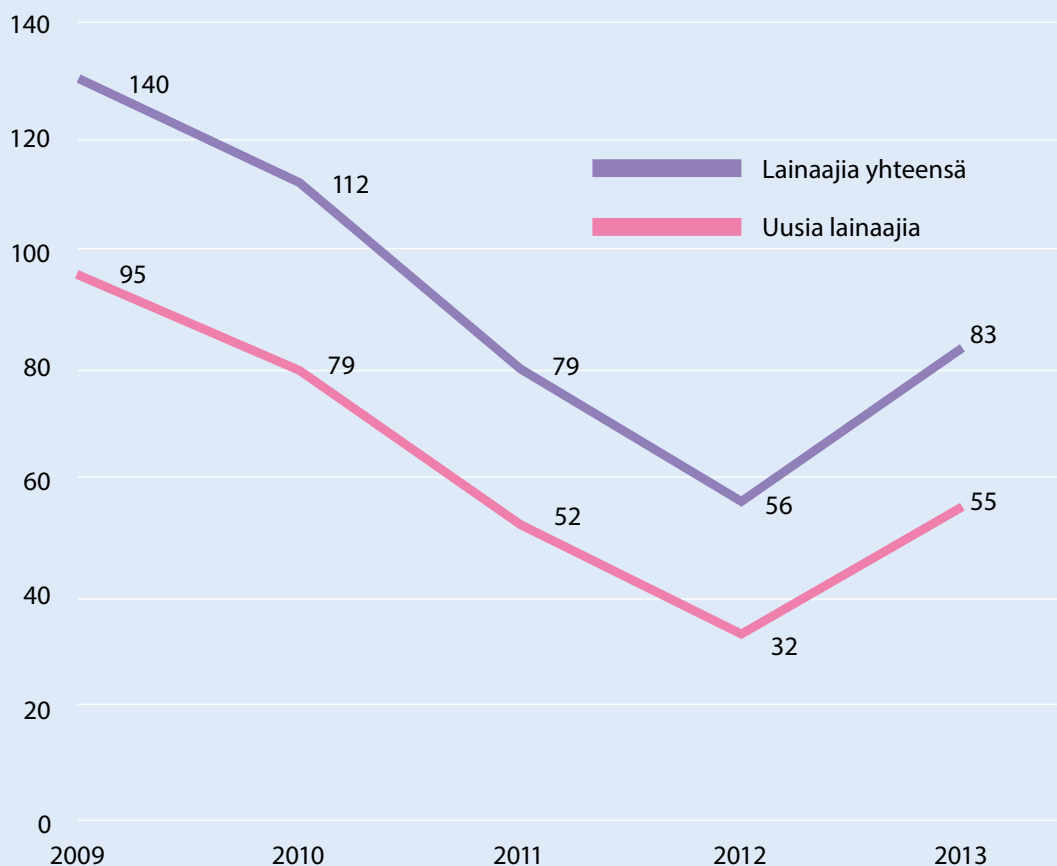
Kirjasto ja tietopalvelu

Toisen tietoasiantuntijan rekrytointi mahdollisti tietopalvelun toiminnan uudelleen järjestelyn ja laajentamisen unohtamatta perinteisemmän kirjastotoiminnan merkitystä. Menneen vuoden aikana korostui erityisesti:

- tietopalvelun rooli tiedonvälittäjänä
- yhteistyön laajentaminen
- tietopalvelun rooli tukitoimintona Keskusliiton sisällä.

Tiedonvälityksen osalta pyrittiin kasvattamaan palveluiden ja kokoelman käyttöastetta. Erityisesti panostettiin verkon välityksellä tapahtuvaan asiakaspalveluun. Kuukausittain ilmestyneen kirjaston ja tietopalvelun uutiskirjeen avulla välitettiin tietoa uusista hankinnoista, lapsiin liittyvistä uusista väitösjulkaisuista sekä alan lehdissä ilmestyneistä artikkeleista. Lisäksi kannustettiin jäsenyhteisöjen työntekijöitä esittämään tietopalvelulle kysymyksiä sähköpostin välityksellä.

Asiakkaita palveltiin edelleen myös painetulla kokoelmalla, jonka käyttöastetta pyrittiin parantamaan. Painetun kokoelman käyttöastetta parannettiin oppilaitoksiin suunnatulla sähköpostimarkkinoinnilla. Lisäksi lanseerattiin matkalaukkukirjasto, joka kulki mukana sekä Porin kesäpäivillä että Tampereen sijaishuollon päivillä. Kirjastosta painettua aineistoa lainanneiden uusien asiakkaiden määrän lasku saatiin vuonna 2013 katkaistua (katso kuva 1).

Kuva 1. Kirjaston painettua kokoelmaa käyttäneiden asiakkaiden määrän kehitys 2009–2013.

Tietopalvelun yhteistyö viestinnän kanssa laajeni. Postia kentältä -uutiskirje siirtyi kokonaan tietopalvelun vastuulle ja voimia yhdistettiin myös mediaseurannassa sekä verkkoviestinnässä. Kirjastosektorilla yhteistyötä lisättiin mm. liittymällä mukaan Kysy kirjastonhoitajalta -verkkotietopalveluun.

Tietopalvelupyyntöihin vastaamisen ohella tietopalvelu on ottanut roolin verkkokyselyiden ja ilmoittautumislomakkeiden suunnittelussa ja teknisessä toteutuksessa

sekä tuen tarjoamisessa kyselyjärjestelmään liittyen.

Vuonna 2013 laadittiin tietopalvelulle oma kokoelma- ja palvelusuunnitelma, joka luo suuntaviivat kirjaston kokoelman ja palvelumuotojen kehittämiseksi sekä dokumentoi tähän asti toteutettua kehitystyötä.

Julkaisut

Adoptio – lapsen etu?

Adoptioprosessin keskeisiä kysymyksiä lapsen oikeuksien ja etiikan näkökulmista

Samalla puolella?

Näkökulmia perheiden jälleenyhdistämiseen lastensuojelussa

Hatkassa

Selvitys nuorten luvattomista poissaoloista ja sijaishuoltopaikkojen käytännöistä

Lastensuojelu ja julkisuus

Opas lastensuojelun ammattilaisille median kohtaamiseen

Olisiko jo tekojen aika?

Lastensuojelun asiakastyössä toimivien näkemyksiä lastensuojelun nykytilasta

Luota mun vahvuuksiin

Esite lapsen oikeuksista yhdenvertaisuuden näkökulmasta

Lapsen Maaailma

Lapsen Maaailma on Keskusliiton julkaisema erikoisaikakauslehti, joka käsittelee lasten ja nuorten kasvatusta sekä laajasti lasten suojelun kysymyksiä. Kuukausittain ilmestyvä lehti on suunnattu lapsiperheille, lasten kanssa työskenteleville ja näistä asioista päättävälle.

Vuoden 2013 kansiteemat

Minä itse
Sulassa sovussa
Perhe on paras
Sano se sävelin
Oi ihana toukokuu
Ihan pihalla
Terveempi elämä
Syksyllä kaikki on toisin
Hymyä huuleen!
Jos mun kultani tulisi
Mistä tiesit tänne tulla

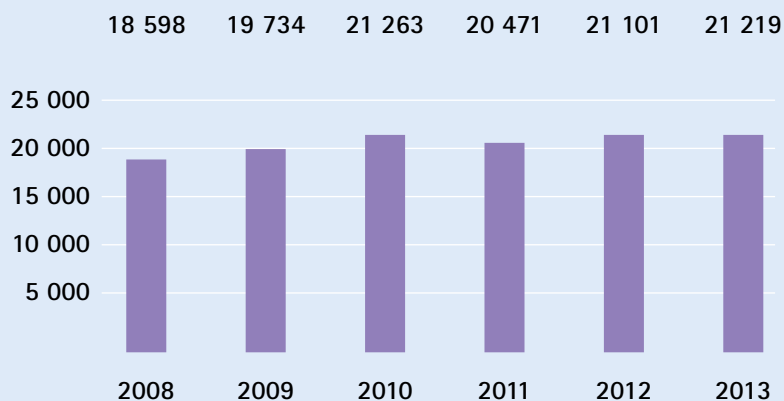
Monipuolista sisältöä

Kansainvälisyyttä, moninaisia perhesuhteita, vertaistukea ja seksuaalikasvatusta käsiteltiin useammankin artikkelin voimin. Emma & Elias -projektia pidettiin esillä kautta vuoden: lehdessä esiteltiin mm. mieskaveritoimintaa, Jaatista, Leijonapartiota sekä -emoja.

Auttavat kädet -palsta kertoi ihmisistä, jotka kokevat toisten auttamisen elämäntehtäväkseen. Siinä tulivat tutuiksi sijaisperheessä kasvanut Juhani Koskinen, perhetyöntekijä Raija Roitto, KTM Thomas Nukarinen, pappi Seppo Ojala ja vapaaehtoispelastaja Maarit Rokkamäki.

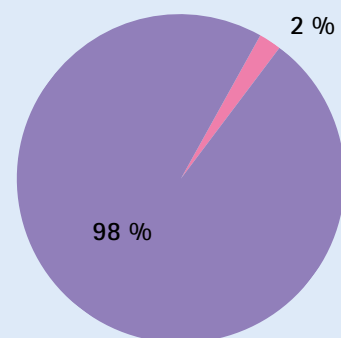
FM Liisa Lauerman toimittama Museo-retkellä-palsta houkutteli lapsia, nuoria ja perheitä museoihin ja näyttelyihin.

Levikin kehitys

■ Tilaukset ja irtonumerot
■ Vapaakappaleet

Levikkijakauma 2013

© Levikintarkastus Oy

Lehdessä aloitettiin myös infografiikan julkaiseminen. Siihen tiedot toimitti keskusliiton tietopalvelu, ja grafiikan julkaisemisen jälkeen se on ollut myös keskusliiton henkilökunnan käytössä. Loppuvuodesta käynnistettiin verkkosivujen uudistushanke.

Tulos ja tilauslajit

Lehden tulos oli jälleen hyvä. Levikki nousi 0,6 % ja oli 21 219 (LT 2013). Lapsen Maailma kuuluu naisten erikoislehtien ryhmään, jonka levikki laski 6,1 %.

Varsinkin muutokset lehden tärkeimmillä kilpailijoilla olivat rankkoja:

KaksPlus -8,2 %

Meidän Perhe -9,6 %

Vauva -18,1 %

Kestotilausten osuus oli noussut lähes 8 % ja oli 85,1 % kaikista tilauksista.

Lukija

Lehti osallistui edelleen KMT Lukija -tutkimukseen (Kansallinen Mediatutkimus). Lehden kuukausittaiseksi lukijamääräksi mitattiin edelleen 64 000. Yleisesti suomalaisten aikakauslehtien lukijamäärä on laskenut.

Lapsen Maailma oli toiseksi profiloivien naisten erikoisaikakauslehtien ikäryhmässä

30–49-vuotiaat naiset. Lehden tyypillinen lukija on 30–49-vuotias koulutettu toimihenkilönainen, joka tekee yksin perheensä päivittäisostopäätökset. Hänellä on lapsia, jotka asuvat kotona. Talouden bruttotulot ovat 35–75 000 euroa vuodessa. (KMT Kevät 2013)

Yhteistyö

Irtonumeromyyntissä yhteistyö Akateemisen Kirjakaupan ja Stockmannin kanssa jatkui. Lapsen Maailmaa oli myynnissä myös tamperelaisessa Tulenkantajat-kirjakaupassa.

Lapsen Maailman juttuja julkaistiin maailma.net-sivustolla. Se on johtava suomalainen ihmisoikeuksiin ja kestävään kehitykseen keskittynyt verkkojulkaisu, joka julkaisee jutut kokonaisina sekä liittää niiden mukaan tiedon alkuperäislähteestä ja linkin lehden tilaussivulle.

Sivustolla julkaistiin Iita Kettusen juttu lapsisotilaista, Päivi Arvosen juttu Varanasin nuorille suunnatusta seksuaalivalituskampanjasta sekä Karine Ligerin artikkeli kansalaisaloitteesta lapsen asiasta.

Lapsen Maailman avustajakunta kokoontui Keskusliiton puutarhaan 28.5.

Henkilöstö

Vuonna 2013 keskusliiton palveluksessa oli keskimäärin 25 henkilöä ja edellisvuonna 24 henkilöä. Eläkkeelle siirtyi kaksi työntekijää ja heidän tilalleen rekrytoitiin uudet. Muuten henkilöstön vaihtuvuus on ollut pientä.

Arviointi

Systemaattista toiminnan arviointia yhdessä henkilöstön kanssa on jatkettu. Toiminnalle asetettuja tavoitteita arvioidaan kaksi kertaa vuodessa. Lisäksi vaikuttamistyön arvioinnin tueksi on käynnistetty kuukausittainen vaikuttamistyön seuranta.

Työterveys

Lastensuojelun Keskusliitto panostaa henkilöstön työhyvinvointiin monin tavoin. Työterveyshuolto on järjestetty Eiran Sairaalan kanssa solmitulla työterveydenhuoltosopimuksella. Lakisääteisen ehkäisevän ja työkykyä ylläpitävän toiminnan lisäksi työterveydenhuollon kattavuus on laajempi. Käytössä on myös varhaisen välittämisen malli. Lisäksi Eiran Sairaalan kanssa on kehitetty sairauspoissaolojen seurantajärjestelmä, josta saadaan raportti kaksi kertaa vuodessa. Ergonomiset työolosuhteet tarkistetaan vuosittain sekä uusien henkilöiden aloittaessa.

Työterveyshuollon ja työnantajan tavoitteena on terveellinen ja turvallinen työ ja työympäristö, hyvin toimiva työyhteisö, työhön liittyvien sairauksien ja tapaturmien ehkäisy sekä työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen työuran eri vaiheissa. Työkykyä ylläpitävän toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen tapahtuu yhdessä työterveyshuollon ja työnantajan kanssa.

Työterveyshuollon kustannukset olivat 36 150 euroa, edellisvuonna 33 252 euroa. Ehkäisevään terveydenhuoltoon ja henkilökunnan virkistykseen käytettiin 7 960 euroa, edellisvuonna 9 540 euroa. Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen osallistui keväällä järjestetyn TYKY-päivän kuluihin, joka selittää aikaisempaa pienemmät kulut.

Sairauspäiviä kertyi toimintavuonna yhteensä 99, edellisvuonna yhteensä 311. Lääkärintodistusta vaatineiden pitkien poissaolojen määrä laski 217:stä 36:een ja lyhyiden poissaolojen määrä 94:stä 63:een päivään.

Henkilökunnan koulutus

Henkilökunnan koulutukseen on panostettu, sillä oppimishaluinen ja motivoitunut henkilöstö on etu työnantajalle. Koulutukseen ja kurssimaksuihin käytettiin tilikaudella 2013 23 980 euroa, edellisvuonna 10 207 euroa.

Työsuojelu

Lastensuojelun Keskusliitolla on toimiva työsuojelutoimikunta. Siihen kuuluu työnantajan edustajana työsuojelupäällikkö ja työntekijöiden edustajina työsuojeluvaltuutettu sekä kaksi työsuojelutoimikunnan jäsentä, joista toinen on luottamusmies.

Työsuojelun organisoinnin päälinjat on kirjattu työsuojelun toimintasuunnitelmaan, joka pyrkii takaamaan turvalliset ja terveelliset työolot sekä tukea työntekijöiden työkyvyn ylläpitämiseen.

Työsuojeluorganisaation konkreettisina tehtävinä on muun muassa ylläpitää pelastussuunnitelmaa, huolehtia tarpeellisesta määrästä ensiapukoulutettuja ja olla mukana toteuttamassa työilmapiiri- ja riskikartoituskyselyjä.

Muuta

Lastensuojelun Keskusliitto työnantajana kuuluu Sosiaalialan Työnantaja ry:hyn, joka on Elinkeinoelämän keskusliiton jäsenliitto.

Jäsenyhteisöt

Yhdistykset:

ADHD-liitto ry
Adoptioperheet ry
A-klinikkasäätiö
Ammattilisten Perhekotien Liitto
APKL ry
Aseman Lapset ry
Auta Lasta ry
Barnvårdsföreningen i Finland r.f.
Barnhemsföreningen Sparvboet r.f.
Ebeneser-säätiö
Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry
Elatusvelvollisten liitto ry
Ensi- ja turvakotien liitto ry
Erityishuoltajärjestöjen liitto
EHJÄ ry
Etappi-ryhmä ry
Filha ry
Finlands Svenska Socialförbund rf
Folkhälsans förbund rf
Förbundet De Utvecklingsstördas
Väl r.f.
Förbundet Hem och Skola
i Finland r.f.
Haukkalan Lastenpsykiatrisen
Hoitolaitoksen
kannatusyhdistys ry
Helsingin Diakonissalaitoksen
säätiö
Helsingin NMKY ry
HelsinkiMissio
Interpedia ry
Invalidiliitto ry
Jukola ry
Kalliolan Kannatusyhdistys ry
Kansallinen Lastenliitto ry
Kehitysvammaisten Tukiliitto ry
Kehitysvammaliitto
Kirkkopalvelut ry
KOTA - Lasten ja nuorten
hyvinvointi ry
Kotirauhasäätiö
Koulutus Elämään -säätiö
Kuuloliitto ry
Kuulovammaisten Lasten
Vanhempien Liitto ry
Kuurojen Liitto ry
Lasten Kesä ry
Leirikesä ry
Mannerheimin Lastensuojeluliitto
Nuorten Keskus ry
Nuorten Kotkien Keskusliitto NKK ry
Nuorten Palvelu ry
Nuorten Tukikodit ry
Nuorten Ystävät ry
Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry

Paasikiven Nuorisokylän Säätiö
Parasta Lapsille ry
Parikanniemisäätiö
Pelastakaa Lapset ry
Perhehoitoliitto ry
Perhekuntoutuskeskus Lauste
Pesäpuu ry
Plan Suomi Säätiö
PTK - poikien ja tyttöjen keskus
Romano Missio ry
Samfundet Folkhälsan
Sateenkaariperheet ry
Sippolan koulukodin
kannatusyhdistys ry
Sosiaali-, terveys- ja kasvatusalojen
ammattiliitto STEKA ry
Sosiaalialan korkeakoulutettujen
ammattijärjestö Talentia ry
Sosiaalijohto - Socialledning ry
Sosiaalipedagogit Talentia ry
SOS-Lapsikylä ry
Stiftelsen Brita Maria Renlunds
minne
Suomen Demokratian Pioneerien
Liitto - SDPL ry
Suomen Ev.-lut. Seurakuntien
Lapsityön Keskus ry
Suomen Kasvatus- ja
perheneuvontaliitto
Suomen Kirkon Seurakuntaopiston
Säätiö
Suomen lasten ja nuorten säätiö
Suomen Lasten Parlamentin säätiö
Suomen Lasten Parlamentti
yhdistys
Suomen Lastenhoitoalan Liitto ry
Suomen Lastenlääkärilyhdistys ry
Suomen Lastenpsykiatryhdistys
Suomen Monikkoperheet ry
Suomen NMKY:n Liitto ry
Suomen NOBAB - NOBAB i
Finland ry
Suomen Pelastusarmeijan Säätiö
Suomen Setlementtiliitto
Suomen UNICEF
Suomen Uusperheellisten Liitto ry
Suomen Vanhempainliitto ry
Sylva ry
Toivontupa ry
Turun Lastenhuoltotyöntekijät ry
Turun NMKY ry
Vammaisten lasten ja nuorten
tukisäätiö
Varsinais-Suomen
Lastensuojelujärjestöt ry
WAU ry

Vesaisten Keskusliitto
Väestöliitto ry
Yhden Vanhemman Perheiden
Liitto ry
Yhteiset Lapsemme ry
Yksityisten Perhekotien ja
Lastensuojelulaitosten yhdistys
LUJA ry

Kunnat ja kuntayhtymät:

Eskoon sosiaalipalvelujen
kuntayhtymä
Espoon kaupunki
Etelä-Karjalan sosiaali- ja
terveyspiiri
Hattulan kunta
Hausjärven kunta
Helsingin kaupunki
Hyvinkään kaupunki
Hämeenlinnan kaupunki
Imatran kaupunki
Janakkalan kunta
Joensuun kaupunki
Juvan kunta
Jyväskylän kaupunki
Järvenpään kaupunki
Kemin kaupunki
Keravan sosiaali- ja terveysvirasto
Kirkkonummen kunta
Kotkan kaupunki
Kouvola kaupunki
Kuopion kaupunki
Lahden kaupunki
Lappeenrannan kaupunki
Lempäälän kunta
Mikkelin kaupunki
Mäntyharjun kunta
Nokian kaupunki
Oulun kaupunki
Paraisten kaupunki
Porin kaupunki
Porvoon kaupunki
Pyhtään kunta
Seinäjoen kaupunki
Tampereen kaupunki
Tornion kaupunki
Turun kaupunki
Vaasan kaupunki
Vantaan kaupunki
Varsinais-Suomen
Lastensuojelukuntayhtymä
Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä

Neuvottelukunnat

Ehkäisevän työn neuvottelukunta

Puheenjohtaja

Barnavårdsföreningen i Finland, Pia Sundell,
toiminnanjohtaja

Jäsenet

A-klinikkasäätiö, Ari Saarto, kehittämisjohtaja/
keskustoimisto
Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry, Inka Silvennoinen,
projektipäällikkö, Pelitaitoprojekti
Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Marie Rautava,
ohjelmajohtaja
Nuorten Palvelu, Jaakko Nuotio, toiminnanjohtaja
Opetusalan ammattijärjestö OAJ, Kristiina Cleve,
erityisasiantuntija
Parasta Lapsille, Sirpa Kerman, toiminnanjohtaja
Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö
Talentia, Päivi Mäkinen, erityisasiantuntija
SOS-Lapsikylä, Jukka Kotkavuori, projektivastaava
Suomen Demokration Pioneerien liitto – SDPL, Merja
Lehmussaari, koulutusasiantuntija (SAK)
Suomen Ev.-lut. Seurakuntien Lapsityön Keskus ry, Lasse
Halme, pääsihteeri, TT
Suomen Lastenpsykiatriyhdistys, Fredrik Almqvist,
lastenpsykiatrian professori
Suomen Monikkoperheet, Ulla Kumpula,
toiminnanjohtaja
Suomen Vanhempainliitto, Tuija Metso,
erityisasiantuntija
Varsinais-Suomen Lastensuojelujärjestöt, Eija Heimo,
toiminnanjohtaja
WAU ry, Rami Luomanpää, projektipäällikkö
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri, Tarja Nylund,
vs.perhepalvelupäällikkö/ylilääkäri
Helsingin kaupunki, Hannele Lakkavaara,
varhaiskasvatuspäällikkö
Hyvinkään kaupunki, Hilka Toiviainen,
varhaiskasvatuksen johtaja
Janakkalan kunta, Terhi Soittila, sosiaalityöntekijä
Tampereen kaupunki, Titta Peltari, ehkäisevän työn
päällikkö
Turun kaupunki, Sirpa Kuronen, palvelujohtaja
Vantaan kaupunki, Tejo deBruijn,
kehittäjäsosiaalityöntekijä

Sihteerit

Erityisasiantuntija Heikki Sariola, Lastensuojelun
Keskusliitto
Erityisasiantuntija Kaisu Muuronen, Lastensuojelun
Keskusliitto

Lapsen oikeuksien ja kansainvälisen lasten suojelun neuvottelukunta

Puheenjohtaja

Pääsihteeri Hanna Markkula-Kivisilta, Pelastakaa Lapset

Jäsenet

A-klinikkasäätiö, Pirkko Hakkarainen,
verkkopalvelupäällikkö
Ammatillisten Perhekotien Liitto APKL, Juhani Santala,
hallituksen jäsen
Auta Lasta, Taisto Vähäaho, erityislastenkodin
varajohtaja
Ensi- ja turvakotien liitto, Mari Manninen,
kehittämispäällikkö
Erityishuoltojärjestöjen liitto EIJÄ, Niina Kärppä,
vastaava ohjaaja
Interpedia, Anja Ojuva, toiminnanjohtaja
Kansallinen Lastenliitto, Olli-Pekka Niskanen,
toiminnanjohtaja
Kehitysvammaisten Tukiliitto, Jutta Keski-Korhonen,
vaikuttamistoiminnan päällikkö
Kuurojen Liitto, Helena Torboli, yksikönpäällikkö
Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Suvianna Hakalehto-
Wainio, asiantuntijalakimies
Nuorten Ystävät, Lassi Kangasluoma,
järjestösuunnittelija
Opetusalan ammattijärjestö OAJ, Ritva Semi,
erityisasiantuntija
Pesäpuu, Johanna Barkman, kehittämispäällikkö
Plan Suomi, Tiina Salmio, kotimaan toiminnan
suunnittelija
Sateenkaariperheet, Juha Jämsä, toiminnanjohtaja
Sosiaalijohto ry, Jussi Salminen, sos.- ja tervjohtaja
Suomen kirkon Seurakuntaopiston Säätiö, Riikka Reina,
lapsityön inst. kouluttaja, pastori
Suomen Lastenhoitoalan Liitto, Riikka Huhtala, last.
hoit., kriisiperhetyöntekijä
Suomen UNICEF Inka Hetemäki, ohjelmajohtaja
Väestöliitto, Anne Aliolppa-Niitamo,
maahanmuuttopalvelujen johtaja

Jäsenkunta/kuntayhtymä

Jyväskylän kaupunki, Kati Turtiainen,
maahanmuuttopalvelujen johtaja
Tampereen kaupunki, Antti Markkola, vs. lapsiasiamies

Sidosryhmät

Ulkoasiainministeriö, Arto Kosonen, yksikön päällikkö,
oikeuspalvelu
Lapsiasiavaltuutetun toimisto, Merike Helander, lakimies
Ihmisoikeusliitto, Lisa Grans, projektipäällikkö
Suomen World Vision, Annette Gothóni
Suomen nuorisoyhteistyö Allianssi ry, Henni Axelin,
kv-suunnittelija
Suomen YK-liitto Helena Laukko, toiminnanjohtaja

Sihteerit

Erityisasiantuntija Taina Martiskainen, Lastensuojelun Keskusliitto

Erityisasiantuntija Kirsi Pollari, Lastensuojelun Keskusliitto

Lastensuojelun neuvottelukunta

Puheenjohtaja

Suomen Uusperheellisten Liitto, Tina Mäkelä, hallituksen puheenjohtaja

Jäsenet

Ammatillisten Perhekotien Liitto APKL, Kari Kokko, puheenjohtaja

Auta Lasta, Pertti Kukkonen, erityislastenkodin johtaja

Elatusvelvollisten liitto, Ahti Hurmalainen,

puheenjohtaja

Ensi- ja turvakotien liitto, Miia Pitkänen, kehittämisspäälikkö

Erityishuoltojärjestöjen liitto EHJÄ, Petra Kohonen, järjestösihteeri

Espoon kaupunki, Päivi Petrelius, lastensuojelun asiantuntija

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden keskus, Raija Kojo, lastensuojelutyön päällikkö

Etelä-Suomen Aluehallintovirasto, Marja-Leena Stenroos, sosiaalihuollon ylitarkastaja

Finlands Svenska Socialförbund, Anna Lena Karlsson-Finne, hallituksen jäsen

Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö, Tuija Åstedt, lapsi- ja perhetyön johtaja

Helsingin kaupunki, Sisko Lounatvuori, perhekeskustoiminnan päällikkö

Hyvinkään kaupunki, Jaana Venetkoski, lastensuojelupäällikkö

Jyväskylän kaupunki, Anne Seppälä, lasten ja perheiden palveluyksikön johtaja

Kalliolan Kannatusyhdistys, Kari Ollila, lastensuojelutyön työalajohtaja

Kehitysvammaisten Tukiliitto, Tupu Sammaljärvi, asiantuntijuustoiminnan päällikkö (15.5. alkaen)

Kotkan kaupunki, Raija Lappalainen, sijaishuollon johtaja

Kuntaliitto, Aila Puustinen-Korhonen, erityisasiantuntija

Lapsiasiavaltuutetun toimisto, Raija Harju-Kivinen, lakimies

Mikkelin kaupunki, Johanna Will-Orava, lapsiperhepalveluiden tulosalueen esimies

Nuorten Ystävät, Harri Lintala, aluejohtaja

Pesäpuu, Raili Bäck-Kiianmaa, toiminnanjohtaja

Perhehoitoliitto, Pirjo Hakkarainen, toiminnanjohtaja

Pelastakaa Lapset, Riitta Hyytinen, lastensuojelupalvelujen johtaja

Perhekuntoutuskeskus Lauste, Jussi Ketonen, kehitysohjaaja

SOS-Lapsikylä, Anna-Liisa Koisti-Auer, lastensuojelupäällikkö

Suomen Lastenpsykiatriyhdistys, Liisa Viheriälä, lastenpsykiatrian apulaisylilääkäri

Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos, Päivi Känkänen, erikoissuunnittelija

Turun kaupunki, Sari Eskola, johtaja

Yhteiset Lapsemme, Tuula Kumpumäki, toiminnanjohtaja

Valtion koulukodit ja Sippolan koulukoti, Matti Salminen, johtaja

Vantaan kaupunki, Jaana Vilpas, palvelupäällikkö

Varsinais-Suomen lastensuojelukuntayhtymä, Hannu Heinonen, kuntayhtymän johtaja

Sihteerit

Erityisasiantuntija Martti Kemppainen, Lastensuojelun Keskusliitto

Erityisasiantuntija Susanna Hoikkala, Lastensuojelun Keskusliitto

